

[Finansministeren.]

myndighederne om den andens skatteansættelse og til at klage over den.

Skal jeg i få ord sammenfatte, hvad der opnås ved at gennemføre den foreslåede særskilte beskatning af hustruindtægter, må det for det første blive, at gifte kvinder med selverhverv vil få ret og pligt til at indgive egen selvangivelse og vil få deres egen skattebillet. Dernæst vil ordningen betyde, at den gifte kvinde fremtidig kan søge beskæftigelse uden for hjemmet uden risiko for at blive beskattet særlig hårdt, fordi hendes mand i forvejen har en god indtægt. Jeg må dog tilføje, at det hidtil kun har været et mindretal af de gifte kvinder, som er blevet ramt af denne form for merbeskatning.

Over for fordelene ved en særskilt beskatning står imidlertid en række åbenbare ulemper, som jeg allerede har omtalt. Det drejer sig bl. a. om en stærk forøgelse af antallet af selvangivelser og skattebilletter. Der er ingen tvivl om, at en arbejdsopgave af dette omfang vil stille meget store krav til vore i forvejen hårdt belastede skattemyndigheder, og for skatteyderne bliver der heller ikke tale om nogen forenkling. Dette understreger som tidligere nævnt, at en overgang til særskilt beskatning af selvstændige hustruindtægter bedst kan ske i forbindelse med indførelse af en kildekatordning.

Jeg skal med disse bemærkninger anbefale lovforslagene som grundlag for folketingets behandling af spørgsmålet om ægtefællers beskatning.

Indenrigsministeren (Hans Hækkerup): Jeg har herved den ære for det høje folketing at fremsætte *forslag til lov om ændring af lov vedrørende personlig skat til kommunen. (Om særskilt beskatning af gifte kvinder).*

Forslaget tilsigter i første række at gennemføre en særskilt kommunal beskatning af visse hustruindtægter svarende til den ordning, som finansministeren i de samtidig hermed fremsatte lovforslag har foreslået gennemført for statsskattens vedkommende, og jeg skal — idet jeg om de nærmere enkeltheder henviser til selve lovforslaget og de dertil knyttede bemærkninger — i det følgende ganske kort nævne nogle af forslagens hovedpunkter.

De hustruindtægter, der foreslås særskilt beskattet til kommunen, er de samme indtægter, der efter forslaget til ligningslovens § 23 skal være genstand for særskilt beskatning til staten.

Da gifte kvinder, der samlever med manden, ikke hidtil selvstændigt har svaret skat, har der i forslaget måttet fastsættes nærmere regler for, til hvilken kommune den gifte kvinde skal svare den kommuneskat, der pålignes hende i henhold til en særskilt ansættelse. Man har her fundet det naturligt og mest praktisk som alt overvejende hovedregel at fastsætte, at hustruens kommuneskat skal svares til den kommune, der er berettiget til mandens kommuneskat, således at ægtefællerne skal ansættes til kommuneskat til samme kommune. I tilfælde, hvor der etableres skattedeling mellem flere kommuner af mandens skat, foreslås hustruens skat fordelt på samme måde.

Efter de gældende regler gives der kommunens skatteydere et personfradrag, inden kommuneskatten beregnes. Endvidere gives der, når skatteyderens hustru har skattepligtig indkomst ved selvstændig virksomhed eller ved arbejde for fremmede, et hustrufradrag efter de ved statsskattens beregning gældende regler, altså et fradrag på halvdelen af nævnte indkomst, dog højst 2.000 kr. Personfradraget udgør efter kommuneskatteloven 4.500 kr. for forsørgere og 2.500 kr. for andre skatteydere, dog at visse mindre kommuner har adgang til at benytte lavere personfradrag og faktisk også i vidt omfang har benyttet denne adgang. I tilfælde, hvor hustruen skal særskilt ansættes, foreslås det, at der ved kommuneskattens beregning gives hver af ægtefællerne et personfradrag på halvdelen af personfradraget for forsørgere, altså normalt et fradrag på 2.250 kr. til hver, hvorhos der yderligere gives hustruen et fradrag ganske svarende til det hidtidige hustrufradrag. Ved mindre indtægter vil det en ægtefælle herefter tilkommende fradrag kunne overstige den ansatte skattepligtige indkomst, og det overskydende fradragsbeløb skal — på samme måde, som det er tanken for statsskattens vedkommende — i så fald efter forslaget overføres til fradrag i den anden ægtefælles indkomst. Ægteparrets samlede bundfradrag vil således

[Indenrigsministeren.]

svare til de manden efter de nugældende regler tilkommende person- og hustrufordrag, hvorfor ægteparret under den nye ordning kommuneskattemæssigt stort set vil blive stillet som efter de nugældende regler.

For ægtefæller uden hustruindtægt samt for ugifte opretholdes de hidtidige beregningsregler fuldt ud.

Jeg skal endelig gøre nogle bemærkninger om kommuneskattelovens regler om skattens inddrivelse ved udpantning og løntilbageholdelse. Disse regler, der er fælles for statskatten og kommuneskatten, går ud på, at hustruen alene hæfter subsidiært for mandens skatter, idet der forgæves skal være søgt foretaget udpantning hos ham, inden skatten kan inddrives hos hustruen. Dette princip foreslås videreført på den måde, at der pålægges begge ægtefæller en subsidier hæftelse for den andens skat.

Med disse ord skal jeg anbefale lovforslaget til det høje tings velvillige behandling.

Den første sag på dagsordenen var:

Spørgsmål til ministrene.

Af *Møller Sørensen* til ministeren for offentlige arbejder:

„Vil ministeren træffe foranstaltninger til at forhindre nedklassificering af Ålborg lufthavn?“

Møller Sørensen: Det spørgsmål, som jeg har tilladt mig at stille til den højtærede minister for offentlige arbejder, er foranlediget af den ændring, der er sket i Ålborg lufthavns status derved, at den er blevet nedklassificeret til ikke mere at opfylde de krav, der i sikkerhedsmæssig henseende stilles fra de internationale civile luftfartsmyndigheder.

Årsagen til nedklassificeringen er den omstændighed, at flyvevåbnet har anskaffet sig 29 nye overlydsjetjagere. For at fremme den militære flyvesikkerhed har flyvevåbnet flyttet radaranlæggets funktionsområde, som er fælles for lufthavnen og flyvestationen, således at det er anvendeligt for disse jetjagere. Dette har ikke alene medført, at

Ålborg lufthavn er blevet nedklassificeret til en 2. classes lufthavn, men det har også mindsket sikkerheden for den civile flyvning i almindelighed. Jeg skal i øvrigt afholde mig fra en yderligere teknisk redegørelse af det, der har ført til denne nedklassificering, idet jeg formoder, at den højtærede minister er kendt hermed.

Ålborg lufthavn udgjorde et vigtigt led i en række af lufthavne med samme status, nemlig Kastrup, Göteborg, Stockholm, Stavanger og Oslo. Nedklassificeringen må derfor også anses som et anslag mod det samarbejde, der gennem årene var opbygget blandt andet disse lufthavne imellem. Udelukkes kan det vel heller ikke, eftersom lufttransporten benyttes mere og mere, at det kan få følelig virkning for det nordjyske område i negativ retning.

Selv om mit parti ikke er tilhænger af militærvæsenet, mener vi naturligvis, at de, der er i flyvevåbnets tjeneste, har krav på al den sikkerhed, der kan gives dem, men det skal bare ikke ske på bekostning af øget risiko for den civile flyvning, hvilket jeg altså har indtryk af i nogen grad har været tilfældet. Det forekommer mig endvidere, at flyvevåbnet ikke har udvist større smidighed i denne sag, for havde man optaget forhandling med de civile luftfartsmyndigheder, mener jeg, der kunne være skaffet udvej for en løsning i mindelighed. Det har flyvevåbnet altså ikke gjort, og derfor har jeg stillet spørgsmålet til ministeren, om han vil træffe foranstaltninger til at forhindre nedklassificering af Ålborg lufthavn.

Ministeren for offentlige arbejder (Lindberg): I anledning af det ærede medlems spørgsmål kan jeg oplyse, at der ikke er tale om, at Ålborg lufthavn er eller skal nedklassificeres. Det ærede medlem synes jo at antage noget sådant. Det, der foreligger, er, at der som følge af, at flyvevåbnet har anskaffet nye og hurtigere jagermaskiner, som er stationeret i Ålborg, er opstået visse problemer i forbindelse med landingsproceduren, når der er tale om at benytte Ålborg som alternativ lufthavn i den internationale lufttrafik. Dette forhold er dog bragt i orden, for så vidt angår SAS, der normalt flyver på Ålborg. Derimod kan der opstå vanskeligheder med udenlandske luftfartsselskaber, der vil benytte Ålborg som alter-

[Ministeren for offentlige arbejder.]

nativ lufthavn. Det skal dog bemærkes, at det er meget sjældent, at dette forekommer. Imidlertid forhandler luftfartsdirektoratet med flyvevåbnet om at finde frem til en ordning, der sætter alle i stand til at benytte Ålborg lufthavn på samme måde som tidligere, og jeg håber, at disse forhandlinger fører til et positivt resultat.

Jeg vil gerne understrege for en ordens skyld, at der selvfølgelig ikke er tale om, at flyvesikkerheden er formindsket. Det er jo luftfartsdirektoratets opgave at sørge for sikkerheden, og der er altså ikke tale om en formindskelse af sikkerheden med de foranstaltninger, der har fundet sted ved Ålborg lufthavn.

Møller Sørensen: Jeg takker den højtærede minister for svaret. Efter de oplysninger, jeg har fået, forekommer det mig, at der skulle have fundet en nedklassificering sted, og jeg kan heller ikke udlede andet af det svar, som den højtærede minister gav, idet han siger, at det kan medføre vanskeligheder for anden flyvetrafik end netop SAS. Men da jeg forstår, at den højtærede minister er klar over, at der ligger et problem, og han også er indforstået med, at det bør bringes i orden, håber jeg på, at Ålborg lufthavn ved de forhandlinger, der skal i gang, vil blive bragt tilbage til nøjagtig samme status, som den havde før det, der er sket.

Ministeren for offentlige arbejder (Lindberg): Som jeg sagde før, har man i de forhandlinger, der er ført vedrørende den normale flyvning, som jo udføres af SAS, fundet frem til en ordning, så der ikke er nogen sikkerhedsrisiko. Hvad angår de udenlandske selskaber, som eventuelt bruger Ålborg lufthavn som alternativ lufthavn — det vil altså sige, når de ikke kan lande på de ordinære steder på grund af vejrforholdene — er det klart, at de benytter ikke Ålborg lufthavn, før der er fundet en ordning, så sikkerheden er 100 pct., for så vidt den kan blive 100 pct.; i lufttrafikken kan altid indtræffe uforudsete begivenheder, men i hvert fald er det sådan, at status bliver den samme for Ålborg lufthavn, som den har været hidtil.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Af *Rosing* til ministeren for kulturelle anliggender:

„Vil ministeren søge udvirket, at Danmarks radio gennem en rationel planlægning i samarbejde med Grønlands radio søger gennemført en oplysningsvirksomhed i Grønland om danske forhold?“

Rosing: Det er en kendsgerning, at der for tiden foregår en udvikling i Grønland, en udvikling, som på visse områder og visse steder er eksplosionsagtig. Målet for denne udvikling er, at forholdene deroppe efterhånden tilnærmes forholdene her i landet. Hvis dette skal ske på normal måde, er det klart, at alle i aktivt oplysningsarbejde til rådighed stående midler og muligheder må udnyttes fuldt ud og på en rationel måde. Jeg må beklageligvis bekende, at den bredere grønlandske befolknings kendskab til forholdene i det øvrige rige er meget ringe. Dette forhold betyder i sig selv, at der er et endnu udækket behov for en større aktiv indsats her fra landet.

Hvert år ydes et stort beløb fra statskassen til alle grene af oplysningsvirksomheden i Grønland, men den aktive indsats er henlagt til Grønland, hvor der netop savnes velkvalificeret og tosproget arbejdskraft. For at bruge et kraftigt og mere dækkende udtryk er den grønlandsktalende befolkning underernæret med grønlandsk trykt læsestof; her tænkes der på ca. 80 pct. af den ældre befolkning, som ikke kan læse danske bøger. Det grønlandske forlag, som årligt udgiver ca. 10 bøger, hovedsagelig oversættelser af udenlandsk skønlitteratur, og vore små dupliserede lokale aviser, som udkommer en gang om ugen, hver 14. dag eller en gang om måneden, dækker således kun en brøkdel af dette behov.

Hvor kan vi så vende øjnene hen for at få en nogenlunde dækning af denne store mangel? Mod Grønlands radio, hvis betydning — eller den betydning, den kan få — ikke kan sættes højt nok i et stort land som Grønland. I 1963-64 præsterede denne radio 3.219 udsendelsestimer, hvoraf 7,36 pct. er ydet fra Danmarks radio og 2,26 pct. fra Grønlandsafdelingen i Danmarks radio. Den ydelse, vi får fra Danmarks radio, består navnlig af musik, radioteaterstykker, udenrigskronikker og lignende ting, som

[Rosing.]

nærmest er beregnet for de udsendte, som har lige så stort behov for at høre noget af den art, som de er vant til at høre i dette land. Dette stof vil jeg på ingen måde røre ved. Det, jeg savner, er et rationelt planlagt stof, rettet til den indfødte befolkning, et stof med populært skrevne, let opfattede og varierede udsendelsesrækker om de danske forhold, som vi i allerhøjeste grad må lære at kende. Sådanne udsendelser må efter min mening ske både på dansk og på grønlandsk, rettet både til den yngre generation, som efterhånden har tilegnet sig det danske sprog, og til den ældre, som ikke forstår dansk.

Sådant udsendelsesstof, som kun de indfødte her i landet — i denne forbindelse radiofolk — kan give på den bedste og mest overskuelige måde, skal også kunne publiceres f. eks. i pjeceform, beregnet på vore ungdomsskoler, fritidshjem, ungdomsklubber, den grønlandske højskole, bibliotek og boghandel. Om trykningen heraf betales af den ene eller den anden, er underordnet. Der er masser af stof til sådanne udsendelser, som let kan ordnes i samarbejde med Grønlands radio.

Jeg er overbevist om, at man ved hjælp af en sådan målbevidst og større aktiv ydelse herfra kan undgå mange misforståelser, og at dette vil fremme de bestræbelser, der vil knytte de to befolkningsgrupper nærmere sammen.

Ministeren for kulturelle anliggender (Sølvhøj): Det ærede medlem hr. Rosing har stillet mig det spørgsmål, om jeg vil søge udviklet, at Danmarks radio gennem en rationel planlægning i samarbejde med Grønlands radio vil søge at gennemføre en oplysningsvirksomhed i Grønland om danske forhold.

Det er rigtigt, som det ærede medlem sagde, at der gennem en årrække har eksisteret et ret intimt samarbejde mellem Grønlands radio og Danmarks radio, hovedsagelig i den form, at Danmarks radio har stillet forskelligt oplysende udsendelsesmateriale til rådighed for Grønlands radio og dermed for grønlandske lyttere. Jeg har noteret mig — og jeg tror i og for sig, det ærede medlem har ret deri — at dette stof

måske i første omgang har haft bud til de udsendte og først i anden omgang har kunnet komme den store grønlandske lyttergruppe til nytte. Samarbejdet er jo gået begge veje, og det kan godt være, at man måske for ensidigt har lagt vægt på den del af det, der har søgt at give danske lyttere oplysning om grønlandske forhold. Vi må vel erkende, at også her er oplysningen ikke trængt tilstrækkeligt langt ud, og jeg vil gerne pege på — selv om det ikke direkte vedrører det ærede medlems spørgsmål — at man har gjort en forstærket indsats i de senere år i den retning; f. eks. kan jeg nævne udsendelsesrækken i efteråret „Grønland i udvikling“. Men det modsatte, dette at give ordentlig og elementær oplysning om det danske folk til den grønlandske befolkning, har man måske ikke gjort i tilstrækkelig gennemtænkt og tilstrækkelig velforberedt form.

Jeg ville tro, at den rigtige fremgangsmåde ville være den, at Grønlands radio rettede en henvendelse til Danmarks radio, nævnte, hvilke områder man gerne vil have særlig belyst, og kom med en præliminær plan, som derefter kunne drøftes de to institutioner imellem. Jeg er vidende om, at Danmarks radio i størst muligt omfang vil være indstillet på at yde bistand til dette formål, ikke blot som en engangsforanstaltning, men også som et løbende arrangement.

Jeg synes, at sagen fortjener al sympati, og jeg er enig i, at et sådant arbejde i høj grad kan tjene til at knytte de to befolkningsgrupper nærmere til hinanden.

Rosing: Jeg takker ministeren for hans positive svar. Jeg håber, at vi møder en lignende forståelse blandt ledende folk i Rosenørns Allé, som altid har vist velvilje over for, som ministeren sagde, enhver aktiv støtte til lillesøsteren i Grønland.

Den præstation, som den unge Grønlands radio hidtil har ydet trods udpræget underbemanding, er jo anerkendelsesværdig, og vi takker også for den hjælp, vi hvert år har modtaget fra Danmarks radio. En yderligere aflastning af arbejdspresset deroppe er også en nødvendighed, hvis udsendelsesernes kvalitet skal forbedres med tiden.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Af *Chr. R. Christensen* til finansministeren:

„Billiger ministeren, at der ved ejendomsoverdragelse kræves afgift i henhold til vurderinger, der endnu ikke har fundet sted?“

Chr. R. Christensen: Gennem årene har det været normalt, at man ved overdragelse af fast ejendom har kunnet lade denne overdragelse finde sted til et beløb, der svarede til værdien af de senest afholdte offentlige vurderinger. Imidlertid er man i hvert fald for en del amtstuers vedkommende i den senere tid kommet ind på at forlange, at der skal svares gave- eller arveafgift, såfremt overdragelsessummen ikke udgør et beløb, der svarer til den forventede værdi ved en ny vurdering, såfremt denne finder sted inden et år efter overdragelsen.

Da den 13. almindelige vurdering jo er udsat et år, betyder det, at man nu forlanger tilbagevirkende kraft for den kommende vurdering i indtil 2 år; det vil sige, at der for ejendomme, der overdrages så tidligt som den 1. januar 1964, kræves afgifter af højere vurdering end den ordinære, selv om den næste vurdering først finder sted i august-september 1965 og først skal træde i kraft den 1. januar 1966. Det betyder altså ikke alene, at det offentlige kræver afgift efter en vurdering, som ikke har fundet sted, og hvis resultat ingen af parterne i handeløjeblikket overhovedet kan have viden om. Det virker selvsagt også meget generende for parterne ved handelen og da navnlig for landbrugets vedkommende, hvor man, hvad også flugten fra landbrugserhvervet er vidnesbyrd om, har meget store vanskeligheder ved at føre generationsskiftet igennem. Jeg synes altså tillige, at man herigennem lægger nogle urimelige byrder over på de unge købere. Jeg har derfor gennem mit spørgsmål tilladt mig at henlede den højtærede finansministers opmærksomhed på dette forhold.

Finansministeren (Poul Hansen): Et spørgsmål, der svarer til det, som nu er stillet til mig, blev i oktober 1956 stillet til daværende finansminister Kampmann af det ærede medlem hr. Ninn-Hansen. Jeg kan, for så vidt angår det spørgsmål, hen-

vide til Folketingstidende 1956-57, spalte 648-652, og jeg kan i det væsentligste gentage det svar, som blev givet dengang.

Reglerne om, hvordan gaver bestående af fast ejendom skal ansættes ved gaveafgiftsberegningen, findes i arveafgiftslovens § 17, stk. 3, og i § 18, stk. 2, nr. 1. Disse regler, der gælder ved beregning af arveafgift, er i medfør af lovens § 48, stk. 2, også gældende for gaveafgiften i henhold til lovens afsnit 3. I § 17, stk. 3, er det fastsat, at det er værdien på gavetidspunktet, der skal lægges til grund. Lovens § 18, stk. 2, nr. 1, foreskriver, at faste ejendomme skal ansættes til deres salgsværdi, dog mindst til deres sidst ansatte ejendomsværdi i henhold til loven om vurdering og beskatning af faste ejendomme.

Den tilsvarende bestemmelse i arveafgiftsloven af 27. maj 1908, der foreskrev, at vurderingssummen til ejendomsskyld principielt skulle lægges til grund, ændredes med arveafgiftsloven af 10. april 1922 og fik i øvrigt en lidt ændret affattelse ved den sidste ændring af arveafgiftsloven. Motiveringen til ændringen i 1922 var efter bemærkningerne til lovforslaget følgende:

Vurdering til ejendomsskyld finder normalt sted hvert 5. år. I tilfælde af betydelige prisforandringer i tiden mellem vurderingerne vil vurderingssummen til ejendomsskyld i slutningen af vurderingsperioden derfor ikke længere være udtryk for ejendommens og dermed gavens virkelige værdi. Det samme gælder, såfremt ejendommen i vurderingsperioden undergives forbedring el. lign., som ikke bevirker omvurdering.

Som følge af den ændrede affattelse af reglen i arveafgiftslovens § 18, stk. 2, nr. 1, bør amtstuerne, hvortil gaveafgiftsberegningerne er henlagt, påse, at der ved gaveafgiftsberegningen vedrørende gaver, der omfatter fast ejendom, svares afgift på grundlag af salgsværdien, således at den ved vurderingen i henhold til ejendomsskatte-loven ansatte ejendomsværdi kun lægges til grund, når det tør antages, at værdien i handel og vandel ikke er større.

Som nævnt er der i denne henseende anledning til særlig agtpågivenhed i slutningen af en vurderingsperiode. Da afgiftspligten af gaver, ydet i indeværende kalenderår — indeværende kalenderår ifølge lovens § 45

[Finansministeren.]

— først indtræder ved årets udløb, og da den nye vurdering vil være af væsentlig vejledende betydning ved ansættelsen af salgsværdien af ejendomme, som bortskænkes i indeværende kalenderår, har man i lighed med, hvad der siden 1950 er sket forud for hver almindelig vurdering, fundet det naturligt at udskyde afgiftsberegningen af disse gaver, indtil resultatet af den kommende almindelige vurdering foreligger. Skattedepartementet har derfor den 17. december 1964, altså for godt en måneds tid siden, instrueret amtstuerne om ikke i kalenderåret 1965 forlods at foretage beregninger af gaveafgift vedrørende gaver omfattende fast ejendom, idet afgiftsberegningen i almindelighed bør stilles i bero til februar 1966, på hvilket tidspunkt resultatet af vurderingen antagelig i alt væsentligt vil foreligge. Hvis parterne forlanger afgiftsberegning foretaget straks, kan dette dog ske, men amtstuerne er i så fald instrueret om at tage forbehold om senere regulering, når 13. almindelige vurdering er tilendebragt.

Når det ærede medlem nu har spurgt mig om, hvorvidt jeg billiger, at der ved ejendomsoverdragelse kræves afgift i henhold til vurderinger, der endnu ikke har fundet sted, må jeg altså besvare spørgsmålet bekræftende, fordi denne fremgangsmåde er i overensstemmelse med den gældende lovgivning på det pågældende område og må anses for rimeligt begrundet i hensynet til, at de pågældende lovbestemmelser efterleves på behørig vis.

Chr. R. Christensen: Jeg takker den højtærede finansminister for svaret, der jo i hvert fald bragte klarhed over visse punkter, hvor der hidtil har hersket uklarhed. Selv om denne klarhed ikke er helt det, jeg ønskede, har vi altså fået den.

Jeg har aldrig tvivlet på, at man ikke manglede formel hjemmel til at gennemføre den afgiftsberegning, man her har angivet. Jeg synes blot, at det på nogen måde kan kritiseres, at man, når salgsværdien er angivet i salgsdokumentet i overensstemmelse med foretagne vurderinger, så vil benytte loven på den måde, at man kræver yderligere afgift.

Finansministeren (Poul Hansen): Jeg mener, at denne sag ganske simpelt er et spørgsmål om at overholde lovens bestemmelser. Det principielle i denne sag er jo, at det er salgsværdien, der skal lægges til grund. Når man står lige foran en ny vurdering efter en periode, hvor der i almindelighed har fundet ret stærke prisstigninger sted, kan det ikke være rimeligt at gå helt tilbage til en vurdering for 4-5 år siden. Vil man derfor have loven overholdt — og det er jo bl. a. min pligt så vidt muligt at sørge for det — må man følge de retningslinjer, der er givet.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Af *Aksel Larsen* til finansministeren:

„Har regeringen overvejet tanken om at lade foretage en ekstraordinær formueopgørelse med tilhørende ombytning af nationalbanksedler i lighed med, hvad der blev foretaget i juli 1945?“

Aksel Larsen: I 1945 blev der ved lov gennemført en ekstraordinær formueopgørelse med tilhørende ombytning af nationalbanksedler. Det var naturligvis forberedt lang tid i forvejen, ellers kunne noget sådant ikke gennemføres, men det blev gennemført, og hvis jeg ikke husker meget fejl, jeg har ikke kontrolleret det, bevirkede det, at det offentlige i 1945 fik en indtægt på mellem en halv og en hel milliard kroner. Det var dels i form af efterbetaling af skatter, dels i form af bøder eller konfiskation af penge, folk ikke havde lov til at have, og hertil kommer, at der var en hel del mennesker, som i en blanding af fortvivlelse og desperation over at risikere at blive straffet måtte tilintetgøre værdipapirer og nationalbanksedler, hvorved købekraften yderligere blev begrænset. Der var mange sorte penge i omløb dengang efter krigen og besættelsen, men jeg tvivler ikke om, at der er et langt betydeligere antal sorte eller grå penge i omløb nu.

Jeg har derfor for et par måneder siden, eller måske er det lidt længere siden, over for den højtærede finansminister luftet tanken om, at man kunne gentage det, man gjorde i 1945: gennemføre en pengeombytning. Jeg har bedt om, at regeringen ville

[**Aksel Larsen.**]

overveje det, og jeg har siden da ikke kunnet få noget svar på, hvad resultatet af overvejelserne er blevet. Jeg synes derfor, det må være berettiget at drage denne sag offentligt frem og få den belyst en smule, før folk har sat det sidste punktum og skrevet under på deres selvangivelse.

Jeg tillader mig at spørge den højtærede finansminister, om regeringen har overvejet den tanke, jeg fremførte over for finansministeren i efteråret.

Finansministeren (Poul Hansen): Som jeg allerede har svaret i en udtalelse til Ritzaus Bureau, der spurgte mig derom, mener jeg ikke, at der foreligger basis for foranstaltninger af den art, som det ærede medlem her spørger om, og derfor har de naturligvis ikke indgået i overvejelserne. Når jeg siger, at der ikke foreligger basis, mener jeg for det første, at vi ikke med hensyn til sorte, grå eller andre penge har en tilsvarende situation, som vi havde efter besættelsen, hvor vi alle ved at forholdene i disse henseender var meget ekstraordinære, og at der var meget ekstraordinære fortjenester. Det er den ene side af sagen.

Den anden side af sagen er, at foranstaltningerne i 1945 blev gennemført på et tidspunkt, da dansk økonomisk liv var overordentlig stærkt afspærret i forhold til udlandet, og der var regulering på en række områder, herunder valutahandelen. Der er langt friere forhold på disse områder nu, og derfor er forudsætningerne for en foranstaltning af denne art jo ikke de samme, som de var dengang.

Jeg mener derfor, at en sådan foranstaltning ikke kan komme på tale, og så må jeg måske føje til, at havde der været overvejelser i gang, hvad der altså ikke har, så havde det ærede medlem jo med sit spørgsmål sørget for, at de måtte stoppe.

Aksel Larsen: Hvis den højtærede finansminister havde ønsket, at denne sag ikke skulle blive draget offentligt frem, så kunne han have givet mig blot noget, der lignede et svar, når jeg har henvendt mig til ham for at høre, hvordan det gik med overvejelserne.

Vi vurderer det åbenbart forskelligt. Jeg er aldeles sikker på, at der er langt flere

sorte og grå penge i omløb eller eksisterende formuer, end den højtærede finansminister åbenbart tror. Men hvis det nu ikke skulle være værre, end det var i 1945, så kunne man dog forudse, at man igennem en sådan pengeombytning kunne tage ca. 1 milliard kr. ind i statskassen. Så jeg tror nok, at den højtærede finansminister ville have noget mindre hovedpine i dette forår, hvis man gjorde noget sådant. Men det er der ikke noget at gøre ved i øjeblikket.

Jeg konstaterer, at jeg har fået det svar, at der ikke har været overvejelser af positiv art i de forløbne måneder. Jeg tillader mig at gå ud fra, at det betyder ikke, at der ikke vil kunne komme sådanne positive overvejelser i fremtiden.

Finansministeren (Poul Hansen): Jeg kan naturligvis ikke svare for al fremtid, men det er i hvert fald helt givet, at sådanne overvejelser ikke indgår i overvejelserne i den aktuelle situation.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Af *Johan Asmussen* til finansministeren:

„Vil ministeren foranledige, at det bliver pålagt ligningsmyndighederne at ophøre med at ansætte visse skatteydere til forhøjet skat som følge af, at disses udgifter til husleje efter ligningsmyndighedernes skøn er lavere, end hvad den pågældende boligs standard betinger, således som sket ved to afgørelser i Gentofte kommune, der for nylig stadfæstedes af landsskatteretten?“

Johan Asmussen: Bladet Informations læserinstruktion i selvangivelsesteknik finder i år sted under et særligt motto: vær på vagt mod en skærpet kurs. Det er en advarsel, der er på sin plads i mange situationer, ikke mindst når det gælder skattevæsenet, og den kan gælde såvel den enkelte skatteyder som folketingset.

En afgørende demokratisk ledetråd også inden for beskatningen må være, at man tilstræber ligelighed, man kan også sige retfærdighed. Det er derfor nødvendigt og selvfølgelig, at man stræber efter at gøre skatteligningen så effektiv som muligt, så enhver kommer til at betale den skat, han skal, men lige så nødvendigt og selvfølgelig

[Johan Asmussen.]

er det, at man er aktivt på vagt, ikke mindst fra folketingets side, for at forebygge enhver risiko for forskelsbehandling inden for skattelovgivning og for at stoppe ethvert tilløb til forskelsbehandling i myndigheder-nes praktisering af skattelovene.

Den 22. december afsagde landsskatte- retten kendelser i to ensartede sager med et resultat, der har vakt opsigt og harme i befolkningen, udtrykt i kommentarer og ledende artikler i en række aviser, netop fordi man i disse resultater ser en forskels- behandling, der strider mod kravet om lige- lighed og retfærdighed. Det drejer sig om to tilfælde, hvor dels en pensioneret bank- funktionær, dels en enke efter en funktionær, der har fået bolig i bankens pensionist- ejendom i 2½ værelses lejligheder til en leje principielt fastsat som en procentdel af pensionen, er blevet sat i forhøjet skat af forskellen mellem den betalte leje, i det ene tilfælde 1.500 kr., i det andet 1.750 kr., og den leje, som de lokale skattemyndig- heder skønnede at der ville kunne opnås ved almindelig udlejning, nemlig 3.000 kr. De fik derefter forhøjet det selvangivne beløb med henholdsvis 1.500 kr. og 1.250 kr., for sådanne funktionærpensionister en mærk- bar forhøjelse og en forhøjelse, som de ikke havde været forberedt på.

Afgørelserne er truffet på grundlag af statsskattelovens § 4, stk. 1, punkt b, der beskatter vederlagsfri benyttelse af andres rørlige eller urørlige gods. Der er altså tale om en art gavebeskatning og om fortolkning af, hvor langt denne bestemmelse efter sin ordlyd kan række, og af, hvor langt skatte- myndighederne i deres praksis bør strække den efter bestemmelsens mening under hen- syn til sund fornuft og under hensyn til kravet om retfærdighed og ligelighed, set i relation til andre skatteydere, der er stillet på lignende måde. Disse hensyn forekommer det mig at skattemyndighederne har svigtet i disse sager.

Det kunne for øvrigt være af interesse at vide, om landsskatterettens afgørelser har

været enstemmige. Under de nugældende regler får man ikke noget at vide om, hvor- vidt der også har været andre opfattelser. Det er et af de mange træk af demokratisk underudviklethed, som vi endnu slæber rundt på, men de regler bliver forhåbentlig snart ændret.

Det kan ikke være meningen, at sådanne pensionister skal beskattes af en tilsyne- ladende lejebesparelse, et beløb, som de efter deres forhold måske slet ikke ville have råd til at betale, fastsat efter skattemyndig- hedernes frie skøn. Mange andre, der er stillet på lignende måde, beskattes ikke af en sådan lejebesparelse; det gælder dem, der modtager offentlige tilskud efter bolig- støttelovgivningen, og det gælder folke- og invalidepensionister, der får stillet billige boliger til rådighed, mindstbemidlede og mindre bemidlede med op til 19.000 kr. i skattepligtig indkomst — for slet ikke at tale om de hundredtusinder af mennesker, der sidder i ældre lejligheder, og som på grund af huslejestoppet sparer betydelige beløb i husleje, som de så bruger til biler og andre af livets behageligheder til skade bl. a. for vor handelsbalance.

Jeg er klar over, at skattemyndighederne for tiden er på krigsstien på andre lignende områder. Det fremgår bl. a. af lignings- inspektør Begtrup's instruktioner til lig- ningsfolk rundt om i landet og af en artikel i sidste nummer af FTF-bladet Fællesrå- det, hvori man opfordrer medlemmerne til at forholde sig som tidligere og ikke anføre eventuel forskel mellem opkrævet leje og skønnet boligværdi for funktionærlejligh- eder. Konklusionen af denne artikel kan jeg ganske slutte mig til — hvis jeg må til- lade mig et kort citat —:

„at det må betegnes som ganske urime- ligt, at der her på et begrænset område søges gennemført en huslejeregulering via skatterne på et tidspunkt, hvor ikke alene satsene for lejeboliger, men hele spørgs- målet om lejen i den gamle boligmasse er genstand for reguleringsovervejelser.“ Den praksis, som man her er slået ind på,

[Johan Asmussen.]

er udtryk for en usaglig forskelsbehandling. Det mener jeg at man uanset partitilhør fra folketingets side må gå imod, og jeg har derfor i mit spørgsmål til den højtærede finansminister opfordret ministeren til at pålægge ligningsmyndighederne at opføre med at ansætte sådanne særlige grupper af skatteydere til forhøjet skat på grundlag af skønnet besparelse i huslejen.

Finansministeren (Poul Hansen): Jeg må straks sige, at jeg ikke kan pålægge ligningsmyndighederne at ændre deres praksis. Efter loven er det ligningsrådet, der fastsætter de vejledende anvisninger for skatte ligningen, og de nævnte afgørelser er netop i overensstemmelse med en sådan anvisning; og som det fremgår af spørgsmålet, er den omhandlede praksis i et par tilfælde stadfæstet af landsskatteretten, hvis afgørelser jeg heller ikke kan ændre. Her er altså fremgangsmåden den, at afgørelserne må indbringes for de ordinære domstole, og jeg kunne jo for så vidt nøjes med at svare det. Men jeg vil gerne føje til vedrørende de konkrete sager, som er nævnt, at værdien af delvis fribolig lige så vel som værdien af hel fribolig skal medregnes i den skattepligtige indkomst.

I de nævnte to sager drejer det sig om tidligere medarbejdere i en virksomhed, som ved deres pensionering havde fået lejligheder i en ejendom, som tilhørte virksomheden, og det var altså lejligheder til en forholdsvis lav leje. Lejen var fastsat til en vis procentdel af de pågældendes pension, således at der for lejligheder af nøjagtig samme type blev betalt forskellig husleje, alt efter hvor stor pensionen var. Ligningsmyndighederne forhøjede, som det er nævnt, de pågældendes indkomst med en skønnet merværdi af lejlighederne ud over den fastsatte leje, og jeg kan føje til, at man ved dette skøn og ved hele behandlingen af forholdet er gået meget lempeligt frem. Jeg kan derfor for min part ikke se, at der skulle være noget urimeligt specielt i dette forhold. Noget andet er, at man kan sige, at hele forholdet om beskatning af sådanne værdier måske kan ligge lidt usikkert; men som jeg allerede har nævnt det, kan jeg ikke gribe ind i de regler, der fastsættes af lignings-

rådet, eller i de afgørelser, der træffes af landsskatteretten.

Johan Asmussen: Jeg takker for den højtærede finansministers svar, navnlig for den lille bemærkning til slut om, at hele forholdet med hensyn til beskatning på disse områder måske ligger noget — jeg husker ikke, om der blev sagt usikkert eller uklart. I øvrigt ville jeg tro, at den højtærede minister trods alt undervurderer sin egen rent faktiske magt, når han svarer mig, at ministeren ikke kan pålægge ligningsmyndighederne at gå frem efter sådanne retningslinjer, som jeg har været inde på. Det vil næppe være helt uden betydning, hvilken opfattelse den højtærede minister giver udtryk for.

Jeg er ganske klar over, at en afgørelse, der er blevet stadfæstet af landsskatteretten, naturligvis ikke kan ændres af finansministeren; den kan derimod ændres af domstolene, og det er muligt, at man vil forsøge at indbringe den for domstolene. Men det er jo muligt, at det ikke vil føre til noget væsentligt andet ad den vej.

Det afgørende, mener jeg, er en tilkendegivelse fra højere og højeste sted, der tog sigte på at undgå forskelsbehandlinger af den art, som foreligger her. Det er muligt, at man ved formelle argumentationer kan få det til at henstå noget usikkert eller uklart, hvor forskelsbehandlingen er, eller om der er tale om en forskelsbehandling; men en afgørende ting er det efter min mening, at befolkningen ikke kan få andet ud af det, end at der her foregår en forskelsbehandling. Det er ganske overordentlig vigtigt, synes jeg, ikke mindst på skattelovgivningens område, at både lovene og deres praktisering er sådan, at befolkningen forstår dem, og at den forstår, at der ikke sker nogen forskelsbehandling. Det ser ud til — og jeg kan heller ikke se andet — at der i disse tilfælde foreligger forskelsbehandling, og jeg håber trods alt, at rejsningen af dette spørgsmål kan medføre nogen ændring.

Finansministeren (Poul Hansen): Således som det ærede medlem nu formede sine sidste bemærkninger, bliver jeg nødt til at sige, at jeg ikke er af den opfattelse, at der foreligger forskelsbehandling. Jeg er altså

[Finansministeren.]

ikke enig i det ærede medlems bedømmelse deraf. Det kan godt være, at befolkningen kan få den opfattelse; det kan bl. a. hænge sammen med, på hvilken måde pressen hjælper den til at få en sådan opfattelse. Jeg har godt lagt mærke til, hvad der er skrevet om den sag; men ikke alt, hvad der skrives i aviserne, er rigtigt, og navnlig forekommer det i mange tilfælde, at måske er det, man skriver, rigtigt, men man udelader andre, væsentlige ting til belysning af spørgsmålet. Jeg mener derfor ikke, jeg kan tage noget initiativ i denne sag, og må mene, at vil man have dette ændret, er det til syvende og sidst et lovgivningsanliggende. Jeg for min part mener, det vil være rimeligt at vente, også for dette spørgsmåls vedkommende, til det særlige udvalg, der behandler spørgsmålet om boligudgifter, har sluttet sit arbejde; det kunne tænkes at få konsekvenser også for det forhold, vi her drøfter.

Hermed sluttede spørgsmålet, og spørgetiden var dermed til ende.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om ændring af lov om erhvervsskattens afløsning i visse kommuner m. v.

(Første behandling af lovforslaget (nr. 41) findes i tidenden sp. 1869).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets tekst og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Børge Schmidt: Der er, siden vi ved første behandling drøftede dette lovforslag, kommet en henvendelse fra Foreningen „Bymæssige Kommuner“, og jeg finder det derfor rigtigt, at vi mellem anden og tredje behandling underkaster lovforslaget en kortvarig udvalgsbehandling.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets tekst og dets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Børge Schmidt: Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til et udvalg på 17 medlemmer.

Uden forhandling eller afstemning
vedtoges dette forslag.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til folketingsbeslutning om Danmarks ratifikation af internationale overenskomster om oprettelse af en midlertidig ordning vedrørende et globalt kommercielt satellitkommunikationssystem, undertegnet i Washington den 20. august 1964.

(Forslaget til folketingsbeslutning (nr. VII) findes i tillæg A. sp. 667, fremsættelsen i tidenden sp. 1569).

Sagen sattes til forhandling.

Waldemar Laursen: Det af den højtærede minister for offentlige arbejder fremsatte forslag til folketingsbeslutning vedrørende Danmarks ratifikation af internationale overenskomster om oprettelse og udnyttelse af et telekommunikationssystem via satellitter kan jeg give mit partis tilslutning.

Spørgsmålet om telekommunikation har jo altid været et såvel interkontinentalt som internationalt forhold, der har beroet på aftaler landene imellem, og med det fredelige formål og sigte at skabe så stabile teleforbindelser landene og kontinenterne imellem som overhovedet muligt.

Hidtil er telekommunikationen gået de mere traditionelle veje, kabelanlæg og kabelveje, såvel til lands som til søs, samt radio- og radiotelegrafforbindelser; det har været de muligheder, som har stået til rådighed. Men også på teleteknikkens område er der nu i vor teknikkens tidsalder nye muligheder og midler at tage i anvendelse, og med det i forslaget omtalte globale satellitkommunikationssystem skulle nye midler og nye veje tages i anvendelse og dermed i nogen grad supplere og aflaste det bestående telenet, hvilket med den tiltagende telekommunikation må betragtes som et fremskridt af stor betydning. Da man gennem de hidtidige forsøg med opsendelse og anvendelse